

Vådt arbejde og hudproblemer

Formidlingsmøde om
Frisører, helbred og arbejdsmiljø
marts 2007

Mari-Ann Flyvholm
Seniorforsker, Cand.scient, Ph.D.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Arbejdsbetingede hudlidelser

Anmeldelser af arbejdsskader (2000-2005)

- ca. 10% er hudlidelser – 4. hyppigst anmeldte
efter bevægeapparatsygdomme, psykiske lidelser, høreskader
- hyppigst anerkendte (71% i 2005): ca. 90% håndeksem
- kontakteksem: 1/3 allergisk – 2/3 irriterende
- 2/3 af anerkendte er personer under 40 år
Arbejdstilsynet 2006 / Arbejdsskadestyrelsen 2006

- **Brancher med mange anerkendte hudlidelser**
  - pleje- og sundhedssektoren, rengøring, frisører, restauranter, supermarkeder, metalvirksomhed
Arbejdsskadestyrelsen 2003

NAK 2000 Den Nationale Arbejdsmiljøkohorte

13% har haft hudproblemer*
de seneste 3 måneder - kvinder: 15%
- mænd: 10%

- Hyppigst hos gruppen under 40 år
  - Stigning i 10-årperioden 1990-2000
  - **Brancher: Social & sundhed 17%**
  - **Job: Sygeplejersker 31%**
- Ca. halvdelen relateret til arbejdet (44%)

*) Def.: Hudproblemer på hænder eller underarme nogle dage eller mere inden for de seneste 3 måneder

Flyholm, Borg & Burr, 2001

Marts 2007 / 3

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

NAK 2000 Hudproblemer og vådt arbejde

%	<u>Med</u> hudproblemer		<u>Uden</u> hudproblemer	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Vådt arbejde	34	31	22	15

Marts 2007 / 6

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt arbejde

fortsætter-

- Undgå eller reducer våde og snavsede manuelle arbejdsprocesser.
- Brug så vidt muligt beskyttelseshandsker ved våde og snavsede arbejdsprocesser.
- Beskyttelseshandskerne skal være hele, rene og tørre indvendigt, og de skal anvendes på ren, tør og velplejet hud.
- Anvend en stofhandske, f.eks. en bomuldsinderhandske under beskyttelseshandsken.
- Brug et hudplejemiddel efter behov i løbet af arbejdsdagen, og altid inden du går hjem fra arbejde.
- Brug et hudplejemiddel før våde og snavsede arbejdsprocesser, hvis du ikke bruger beskyttelseshandsker.

Marts 2007 / 11

maf@arbejdsmiljøforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt arbejde

- fortsat

- Hudplejemidlet skal have et højt indhold af petrolatum (hvid vaseline) og et lille indhold af vand.
- Bær ikke ringe, smykker eller armbåndsur på hænder eller underarme under arbejdet.
- Vask hænder i køligt vand, skyl sæben grundigt af og tør hænderne godt i et blødt materiale bagefter.
- Når der ikke er synlig forurening på hænderne, kan man med fordel erstatte håndvask med en alkoholbaseret hånddesinfektion.
- Beskyttelseshandsker, håndsæber, hudplejemidler og hånddesinfektionsmidler skal være uden eller med mindst muligt indhold af kendte irriterende og allergifremkaldende stoffer.

Marts 2007 / 12

maf@arbejdsmiljøforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Undgå eller reducer våde og snavsede manuelle arbejdsprocesser:

- undersøgelser har vist sammenhæng mellem udvikling af arbejdsbetingede hudlidelser og vådt arbejde

Marts 2007 / 14

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Brug så vidt muligt beskytteshandsker ved våde og snavsede arbejdsprocesser:

- handsker er den eneste form for beskyttelse, der rigtigt anvendt kan give en fuldstændig barriere over for vand og andre irriterende påvirkninger

Marts 2007 / 15

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Beskyttelsehandskerne skal være hele,
rene og tørre indvendigt, og de skal
anvendes på ren, tør og velplejet hud:

- risiko for forurening og øget hudoptagelse,
hvis
  - handskerne er beskadigede eller fugtige
  - huden ikke er ren og tør
- anvendes handsker på irriteret hud kan
hudirritationen forværres

Marts 2007 / 16

maf@arbejdsmiljøforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Anvend en stofhandske, f.eks. en
bomuldsinderhandske under
beskyttelsehandsken:

- stofhandsker anvendt under tætsluttende
handsker kan forebygge hudirritation på
grund af svedige og fugtige hænder ved
længerevarende handskebrug

Marts 2007 / 17

maf@arbejdsmiljøforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Brug et hudplejemiddel efter behov i løbet af arbejdsdagen, og altid inden du går hjem fra arbejde:

- eksperimentelle undersøgelser har vist, at hudplejemidler
  - kan medvirke til opdeling af hudbarrieren og
  - give en vis beskyttelse ved vådt arbejde

Marts 2007 / 18

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Brug et hudplejemiddel før våde og snavsede arbejdsprocesser, hvis du ikke bruger beskyttelseshandsker:

- hudplejemidler kan ikke give en fuldstændig beskyttelse af huden
  - men us. viser, at petrolatum eller cremer med højt indhold af petrolatum, giver en god beskyttelse af huden ved kortere udsættelse for vandige opløsninger af overfladeaktive stoffer

Marts 2007 / 19

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Hudplejemidlet skal være med højt
indhold af petrolatum (hvid vaseline)
og lille indhold af vand:

- us. har vist, at hudplejemidler med højt
fedtindhold i form af petrolatum har de
bedste egenskaber, både
  - ved beskyttelse af huden før arbejde og
  - pleje af hud, der allerede er irriteret

Marts 2007 / 20

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Bær ikke ringe, smykker eller armbånds-
ur på hænder eller underarme under
arbejdet:

- mekanisk irritation af huden kan være årsag til
eller medvirke til, at der opstår håndeksem
- håndeksem starter ofte under en fingerring
- sæberester sætter sig under f.eks. en
fingerring og irriterer huden

Marts 2007 / 21

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Vask hænder i køligt vand, skyl sæben grundigt af og tør hænderne godt i et blødt materiale bagefter:

- us. har vist, at høje temperaturer øger hudirritationen ved udsættelse for overfladeaktive stoffer
- sæberester og mangelfuld tørring af huden efter håndvask kan yderligere irritere huden

Marts 2007 / 22

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Når der ikke er synlig forurening på hænderne, kan man med fordel erstatte håndvask med en alkoholbaseret hånddesinfektion:

- us. af alkoholbaseret hånddesinfektion har vist, at denne type hånddesinfektion er mindre hudirriterende end håndvask med vand og sæbe

Marts 2007 / 23

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Anbefalinger om forebyggelse af hudproblemer ved vådt og snavset arbejde

Beskyttelseshandsker, håndsæber,
hudplejemidler og hånddesinfektions-
midler skal være med mindst muligt
indhold af kendte irriterende og
allergifremkaldende stoffer:

- alle disse produkttyper kan indeholde kontaktallergener
  - f.eks. konserveringsmidler og parfumer

Marts 2007 / 24

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Dokumenterede risikofaktorer og evidensbaserede anbefalinger

Evidensbaserede anbefalinger om
forebyggelse af arbejdsbetingede
hudlidelser ved vådt arbejde

- Evidensbaserede anbefalinger ...
  - er ikke statiske, men skal revideres løbende, når der kommer ny viden
  - skal tilpasses f.eks. branche eller job

Marts 2007 / 25

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

AMI-hud: Forebyggelseskoncept

- Evidensbaseret forebyggelsesprogram
  - dokumenterede risikofaktorer
  - evidensbaserede anbefalinger
- Metode til implementering
  - uddannelses- og udviklingsforløb
  - medarbejderinddragelse & resursepersoner
  - arbejdsmiljøledelsessystem til styring af risici for hudproblemer

Marts 2007 / 26

maf@

Resultater fra intervention i nærings- og nydelsesmiddelindustrien

- ◆ Færre rapporterede eksem ved opfølgningen
- ◆ Flere brugte handsker
- ◆ Flere anvendte hudplejemidler og interventionsafdelinger skiftede hudplejemidler
- ◆ Forebyggelse af hudproblemer drøftes
- ◆ Øget viden om 'forebyggelse af hudproblemer'
- ◆ Forøget interesse for virksomhedens arbejdsmiljø

Marts 2007

27

ami

Sund hud

Det gode eksempel viser vejen

"Om det har været svært at ændre vaner?
Ja, det har det faktisk. Men man må jo vise de andre, at man kan arbejde med handsker på. Altså være et godt eksempel. Hvis vi ikke selv gør det, så gør de det jo heller ikke."

Resurseperson

Marts 2007 / 28

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Eksemet forsvinder

"Der er i hvert fald sket det, at vi ikke har haft nogen, der har været syge på grund af hudlidelser. Tidligere kom der mindst et par gange om året én med en neglerod, og der har også været nogle, der har været syge 14 dage og 3 uger, fordi de har haft knopper op ad hænder og arme. Det har vi slet ikke noget af nu. Det er væk."

Tarmmester

Marts 2007 / 29

maf@arbejdsmiljoforskning.dk

Hvis du vil vide mere

- rapporter og håndbøger www.arbejdsmiljoforskning.dk/HUD

- Dokumentationsrapport
- Metodehåndbog
- Undersøgelser-rapporter om interventioner
  - Tarmrenserier
  - Mejerier
  - Sygehus

Marts 2007 30

Sund hud

Hvis du vil vide mere

- faktaark og pjecer www.arbejdsmiljoforskning.dk/HUD

- Faktaark
  - Forebyg hudlidelser ved vådt arbejde
  - Ny håndbog om organisering af forebyggelsesindsatser ...
  - Intervention reducerede hudproblemer
  - Forebyg håndeksem og undgå smittespredning
- Pjecer
  - Undgå hudproblemer ved vådt arbejde
  - Brug creme og handsker
  - Sund hud og god håndhygiejne

Marts 2007 31

Sund hud